

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศนั้นสิ่งที่สำคัญและควรคำนึงถึงประการหนึ่งคือ การพัฒนาคนในชาติ ให้เป็นคนมีวินัย เฉพาะการมีวินัยของคน เป็นพื้นฐานสำคัญในการนำมาซึ่งความก้าวหน้าของ สังคมและประเทศชาติ หากคนในสังคมขาดวินัยแล้ว ย่อมส่งผลให้สังคมขาดความสงบสุข การปลูกฝังและเสริมสร้างวินัยให้แก่คนในชาติ จึงต้องดำเนินการอย่างจริงจัง ค่อเนื่อง และ ไม่ปล่อยให้เป็นภาระหน้าที่ของบุคคล สถาบัน หรือรัฐบาล แต่เพียงฝ่ายเดียว แต่เป็นภาระหน้าที่ ของประชาชนในชาติทุกฝ่ายจะต้องให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกันอย่างจริงจัง

วินัยมีความสำคัญและมีความจำเป็นสำหรับนักเรียนเป็นอย่างมาก เนื่องจากวินัยเป็นสิ่ง สนับสนุน ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีความประพฤติดี เคารพระเบียบ กฎเกณฑ์ของ โรงเรียนและ สังคม การที่ผู้เรียนเป็นผู้มีวินัยจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ เพราะวินัยจะเป็นเกราะคอยป้องกันผู้เรียนมิให้มีความประพฤตินิสัยหยาบ มีสติยับยั้งใจ ไม่ทำความเสียหายให้เกิดขึ้นกับตนเองและสังคมเมื่อถูกรบกวนจากสิ่งยั่วยุต่าง ๆ การมีวินัยจะทำให้ผู้เรียนมีสมาธิ คือ เป็นผู้ที่มีสมรรถภาพจิตดี มีความสามารถทางจิตสูง เช่น คิดเก่ง คิด ได้ แคล่วคล่อง คิดได้เร็ว คิดได้มาก เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพจิตที่ดี เช่น ขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง อดทน มีเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละเพื่อส่วนรวม เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตที่ดี เช่น เป็นผู้ที่มีจิตสดชื่น แจ่มใส ร่าเริง เบิกบาน ปลอดโปร่ง สงบ ผ่องใส โล่ง สบาย มีความสุข เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นผลที่เกิดจากที่ผู้เรียนเป็นคนมีวินัย และผลดังกล่าวก็จะกลายมาเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาวินัยนักเรียน สถานศึกษา ถือเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญ เนื่องจาก สถานศึกษาเป็นสถาบันที่มีภาระหน้าที่ในเรื่องนี้ โดยการมุ่งพัฒนานักเรียนให้มีความสมดุล ทั้งด้านปัญญา จิตใจ และสังคม เป็นผู้รู้จักคิดวิเคราะห์ มีเหตุผล มีความคิดรวบยอด รักการเรียนรู้ รู้วิธีการแก้ปัญหา และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีเจตคติที่ดี มีวินัย มีความรับผิดชอบ และมีทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาตน รู้จักพัฒนาอาชีพ และพัฒนาสังคมดำรงชีวิตในสังคมได้อย่าง มีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541 : 94 – 95)

การดำเนินการปลูกฝังทางวินัยจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นจะต้องเริ่มตั้งแต่เยาว์วัย และทุกระดับชั้นการศึกษา เนื่องจากปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งของสังคมปัจจุบัน คือ ปัญหาทางด้านการขาดระเบียบวินัย สังคมคาดหวังให้สถานศึกษาทำหน้าที่คอยควบคุมดูแลและปลูกฝังให้นักเรียนประพฤติตนอยู่ในขอบเขตของสังคม มีระเบียบวินัย โดยครูมีหน้าที่อบรมนักเรียนให้เป็นคนดี มีวินัยในตนเอง มีความประพฤติตนตามมาตรฐานทางวินัย

วินัยเป็นเครื่องมือสำคัญที่นำมาใช้สร้างพฤติกรรมเหมาะสมให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนได้ โดยอาศัยระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ ซึ่งทางโรงเรียนกำหนดขึ้นโดยตรง หรือกำหนดร่วมกันระหว่างนักเรียนกับ โรงเรียน เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับยึดถือหรือปฏิบัติด้วยความ สมัครง และมองเห็นคุณค่าจากการปฏิบัติ เพื่อ ทำให้เกิดความสงบสุขสำหรับตนเอง สมาชิกใน โรงเรียนและสังคมโดยส่วนรวมด้วย การสร้างวินัยแก่นักเรียนใน โรงเรียนจึงมีจุดมุ่งหมายในการปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้มีความประพฤติดี มีระเบียบวินัยในตนเอง พร้อมกับรู้จักปกครองตนเองให้เป็นคนดี เก่ง และมีความสุข เพื่อความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติในอนาคต

การพัฒนาวินัยนักเรียนดังกล่าวจึงเป็นการสร้างบุคคลให้มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญา มีความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตเป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษา กล่าวคือ การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งการสื่อสารเทคโนโลยี ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบมีปรากฏเช่นกันเป็นต้นว่าปัญหาเศรษฐกิจ การระบาดของยาเสพติด ปัญหาครอบครัว ก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด ซึ่งเป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกับนักเรียนซึ่งเป็นเยาวชนเป็นอนาคตของชาติ ดังนั้นคุณลักษณะของเด็กยุคใหม่ ควรมีลักษณะนิสัยที่รู้จักความมีระเบียบวินัย และความเป็นระเบียบทางสังคม รู้จักคุณค่าแห่งการแบ่งปัน ละความเห็นแก่ตัว รู้จักการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี มีความเป็นตัวของตัวเอง มีสติปัญญาเพียงพอในการแยกแยะสิ่งที่ดีงามออกจากความชั่วร้าย สิ่งที่มีประโยชน์ออกจากสิ่งที่ไร้สาระ ครอบครองอย่างมีคุณค่า มีความรู้ควบคู่คุณธรรม ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รู้จักคุณค่าของความเป็นคน และดำรงตนอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข โรงเรียนยังมีหน้าที่สำคัญในการปลูกฝังแนวทางปฏิบัติให้นักเรียน ให้มีการปรับตัวที่ดี ดูแลป้องกันและควบคุมแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาสำคัญของนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้สามารถลดปัญหาพฤติกรรมในด้านความประพฤติของนักเรียนได้

ปัจจุบันพบว่าโรงเรียนประถมศึกษา มีปัญหาในการพัฒนาวินัยของนักเรียนหลายด้าน โดยเฉพาะด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ต่างก็มุ่งหวังที่จะหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำมาปรับปรุงความมีวินัยของนักเรียน เพื่อให้

สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งถือเป็นภารกิจสำคัญของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันรับผิดชอบ เพื่อสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าวให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ถึงแม้ว่าวินัยจะมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อสังคม แต่ในปัจจุบันนี้เกิดปัญหาด้านวินัยนักเรียนในทุกระดับ ซึ่งได้เพิ่มความหนักใจให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และผู้ปกครองเป็นอย่างมาก พฤติกรรมของนักเรียน โดยทั่วไปที่ก่อให้เกิดความรู้สึกรำคาญใจแก่ครู มีหลายรูปแบบ ตั้งแต่เรื่องเล็กไปจนถึงเรื่องใหญ่ ดังเช่น ด้านการแต่งกาย นักเรียนมีการแต่งกายไม่สุภาพ ปลดปล่อยสายเลื้อยออกนอกกางเกงหรือกระโปรง ไม่ปักชื่อสัญลักษณ์ครบตามกำหนด สวมเครื่องประดับ สวมเสื้อผิกระเป๋ียบ สวมกางเกงหรือกระโปรงผิกระเป๋ียบ แต่งกายไม่ถูกต้องตามกิจกรรมหรือวันที่กำหนด สวมรองเท้าแตะมาโรงเรียน ใช้เครื่องสำอาง ย้อมผมเปลี่ยนสีผม ไว้เล็บยาวและไม่สวมถุงเท้ามาเรียน ส่วนด้านความประพฤติ นักเรียนมีความเห็นแก่ตัว ขาดความอดทน ไม่มีสัมมาคารวะ ไม่มีน้ำใจ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของทางโรงเรียน สูบบุหรี่ ดื่มของมึนเมา มั่วสุม ก่อความรำคาญ ประพฤติทำนองชั่วสาว ก่อการทะเลาะวิวาท ลักขโมย ใช้วาจาหยาบคาย แสดงกิริยาไม่สุภาพกับผู้อื่น ขีดเขียนข้อความตามสถานที่ต่าง ๆ และทำลายทรัพย์สินของ โรงเรียน (กฎกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดความประพฤติของนักเรียน นักศึกษา พ.ศ. 2548 : 17 – 18) และด้านความรับผิดชอบ นักเรียนไม่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่ส่งงานหรือการบ้านตรงเวลา ลอกการบ้านเพื่อน ไม่ทำความสะอาดบริเวณที่ได้รับมอบหมาย ทั้งขยะไม่เป็นที่ ขาดเรียนบ่อย มาเรียนสาย ไม่เข้าห้องเรียน การไม่ตั้งใจเรียน การหนีเรียน แสดงท่าทีไม่เหมาะสม ในสถานที่ต่าง ๆ เป็นต้น (กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์. 2544 : 7)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาวินัยของนักเรียนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ในด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ให้เป็นประโยชน์สำหรับ นำไปใช้ในการพัฒนาวินัยนักเรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาวินัยนักเรียนใน โรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบ
2. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาวินัยนักเรียนใน โรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ทั้ง 3 ด้าน โดยจำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่งและประสบการณ์

3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาวิทยานิพนธ์นักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการแต่งกาย ด้านความประพฤติ และด้านความรับผิดชอบ

สมมติฐานของการวิจัย

1. บุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาวิทยานิพนธ์นักเรียนในโรงเรียนแตกต่างกัน
2. บุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาวิทยานิพนธ์นักเรียนในโรงเรียนแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระดับการพัฒนาวิทยานิพนธ์นักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
2. ได้ข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาวิทยานิพนธ์นักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อใช้ในการพัฒนาวิทยานิพนธ์นักเรียนต่อไป
3. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาวิทยานิพนธ์นักเรียนต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

เนื้อหา

การพัฒนาวิทยานิพนธ์ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ใน 3 ด้าน (กฎกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดความประพฤติของนักเรียนนักศึกษา พ.ศ. 2548 : 17 -18) ได้แก่

1. ด้านการแต่งกาย
2. ด้านความประพฤติ
3. ด้านความรับผิดชอบ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นบุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 2,943 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 231 คน และครูจำนวน 2,712 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นบุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 341 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 27 คน และครูจำนวน 314 คน ซึ่งได้มาโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงใน พิสนุ พงศ์ศรี. 2551 : 109) และสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลาก

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ มีดังนี้

1.1 ตำแหน่ง ได้แก่

1.1.1 ผู้บริหาร

1.1.2 ครูผู้สอน

1.2 ประสบการณ์ ได้แก่

1.2.1 น้อยกว่า 5 ปี

1.2.2 ระหว่าง 5 – 10 ปี

1.2.3 มากกว่า 10 ปี

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของบุคลากรใน 3 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านการแต่งกาย

2.2 ด้านความประพฤติ

2.3 ด้านความรับผิดชอบ

ระยะเวลาในการทำวิจัย

สิงหาคม 2556 – สิงหาคม 2557

นิยามศัพท์เฉพาะ

วินัย หมายถึง การอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับของสังคม รู้จักปกครองตนเอง ให้เป็นคนดี มีความประพฤติดี มีระเบียบวินัยในตนเอง ทำให้เกิดความสงบสุขสำหรับตนเองและสังคมส่วนรวม

การพัฒนาวินัย หมายถึง การสร้าง กฎ ข้อบังคับข้อปฏิบัติ เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติอยู่ในระเบียบได้ถูกต้องใน 3 ด้าน ได้แก่

1. **ด้านการแต่งกาย** หมายถึง เป็นการเสริมสร้างบุคลิกภาพให้แก่ตนเอง และเป็น การฝึกให้นักเรียนเคารพต่อกฎเกณฑ์ การปฏิบัติตามวินัยของนักเรียนที่สถานศึกษาแต่ละแห่งได้ กำหนดให้นักเรียนแต่งกายให้ถูกต้อง เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย และทำให้เกิดความสวยงาม เริ่มจาก การกำหนดนโยบาย แต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดกิจกรรม ดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนด นิเทศ ติดตาม ประเมินผลระหว่างการดำเนินการ ประเมินและสรุปผลการดำเนินงาน หลังจากดำเนินการ และดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง จนเป็นงานประจำที่ต้อง ปฏิบัติ

2. **ด้านความประพฤติ** หมายถึง เป็นผู้มีความประพฤติดี มีสติรู้จักยับยั้งชั่งใจ ไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายของบุคคลและสัตว์ มีความเมตตากรุณา ไม่โลภและไม่ขโมย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ รู้จักความพอดี อดทนถ่อมถ่อม เชื่อมั่นในตนเอง กตัญญูกตเวที ซื่อสัตย์ มีเหตุผลไม่พูดปด มีสัจจะและความรักจริง และไม่ใช้สิ่งเสพติด การส่งเสริมให้นักเรียนมี ความประพฤติดังกล่าวโดยเริ่มจากสถานศึกษา กำหนดนโยบาย แต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนด กิจกรรม ดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนด นิเทศ ติดตาม ประเมินผลระหว่างการดำเนินการ ประเมินและสรุปผลการดำเนินงาน หลังจากดำเนินการ และดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนดอย่างต่อเนื่องจนเป็นงานประจำ

3. **ด้านความรับผิดชอบ** หมายถึง การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่การงานให้บรรลุผลสำเร็จตาม ความมุ่งหมาย ยอมรับผลแห่งการกระทำของตนด้วยความเต็มใจ ไม่ว่าจะเป็ผลดีหรือผลร้าย ไม่ว่าจะการกระทำนั้นจะถูกหรือผิด ไม่ปิดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดผลดีขึ้น การสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนในสถานศึกษา เริ่มจาก กำหนดนโยบาย แต่งตั้ง คณะกรรมการ กำหนดกิจกรรม ดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนด นิเทศ ติดตาม ประเมินผล ระหว่างการดำเนินการ ประเมินและสรุปผลการดำเนินงาน หลังจากดำเนินการ และดำเนินการตาม กิจกรรมที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง

บุคลากร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ปีการศึกษา 2556 ในที่นี้ ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่ง
ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ โรงเรียน ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการ
โรงเรียน และครู หมายถึง ผู้ปฏิบัติการด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน
ด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษา

ตำแหน่ง หมายถึง หน้าที่การงานที่รับผิดชอบที่ปรากฏในสังคม

นักเรียน หมายถึง ผู้กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ปีการศึกษา 2556

ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาในกรณีของผู้อำนวยการสถานศึกษา และ
ระยะเวลาที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนจนถึงปัจจุบันในกรณี
ของครูผู้สอน จำแนกเป็น 3 ระดับ คือ น้อยกว่า 5 ปี ระหว่าง 5 – 10 ปี และมากกว่า 10 ปี